

Düşün, düşün...

Haftalık Düşünce Özgürlüğü Bülteni

(Sayı 33/18, 17 Ağustos 2018)

Geçen hafta neler oldu?

*** Rahip Brunson kriziyle başlayan ABD yaptırımlarına yenileri eklendi. Washington yönetimi Türkiye'den gelen çelik ve alüminyumun gümrük tarifelerini iki katına çıkardı. Trump F-35'lerin Türkiye'ye teslimatını engelleyen yasayı onayladı. Beyaz Saray, Brunson'un serbest bırakılması konusunda hiçbir ilerleme olmadığını ve Washington yönetiminin bu konuda katı tutumunu sürdüreceğini açıkladı.

*** Cumhurbaşkanı Erdoğan ABD'nin elektronik ürünlerini boykot etme çağrısı yaptı. Yaptırımlara misilleme olarak ABD menşeli ürünlerin ithalatına uygulanan ek vergi oranları arttırıldı. Listede Erdoğan'ın boykot çağrısı yaptığı ürünlerse yer almadı.

*** ABD-Türkiye gerginliği ile birlikte Lira, Ağustos ayının ilk 10 gününde yüzde 32 değer kaybetti. 13 Ağustos gecesi 7.20 TL'yı aşan Dolarda BDDK ve Merkez Bankası'nın önlemlerinden sonra gerileme gözlemlendi. 6 TL sınırının altına inen Dolar, Trump'ın "Türkiye'yle ilişkilerimizi azaltıyoruz" açıklamasından sonra yeniden yükselişe geçti

*** Cumhurbaşkanı Erdoğan yaşananları "ekonomik savaş" ve "Türkiye'yi teslim alma girişimi" olarak tanımladı; "yastık altındaki" dövizlerin bozdurulmasını istedi, sanayicileri "Döviz alma yoluna gitmeyin. Aksi takdirde, B planını, C planını uygulamak zorunda kalırım" diyerek tehdit etti.

*** Ekonomi politikalarıyla ilgili eleştiriler ve haberlerle ilgili soruşturma başlatıldı. "Sosyal medyada ekonomik terör var" diyen Erdoğan "Yargı gerekenleri yapıyor. Bunlar vatana ihanettir" şeklinde konuştu. **(Devamı bültende...)**

*** Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, "politik cezalandırma aracına dönüştüğünü" söylediği Doların güvenilirliğini yitirdiğini savundu. Serbest piyasa kuralları dahilinde adımlar atmaya devam edeceklerini belirten Albayrak "TL'nin güçleneceği" sözünü verdi.

*** Cumhurbaşkanlığı kararı ile kamu idarelerinin mali kaynaklarının tek bir hesapta toplanmasına ait bir düzenleme yapıldı. Yönetimi Hazine ve Maliye Bakanına verilen bu hesap içerisine -özerklik ilkesine aykırı bir şekilde- yerel yönetimler de alındı. Böylece Cumhurbaşkanı, yerel yönetimleri de mali yöntemlerle kontrol altına alabilecek.

*** İYİ Parti'nin 2. Olağanüstü Kurultayında geçerli 881 oyun tamamını alan Meral Akşener, Genel Başkanlığa yeniden seçildi. Olağanüstü kurultay için imza sürecinin başarısız olmasının ardından Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu'nun MYK değişikliğiyle, CHP'deki hava da tersine döndü.

*** "Tayyipeler Alemi" karikatürü nedeniyle tutuklanan ODTÜ'lü 4 üniversite öğrencisi tahliye edildi. **(Devamı bültende...)**

*** 'Büyükada Davası' kapsamında bir yılı aşkın süredir tutuklu bulunan Af Örgütü yöneticisi Taner Kılıç tahliye edildi. **(Devamı bültende...)**

“Tayyipler Alemi” karikatürü nedeniyle tutuklanan ODTÜ’lü 4 öğrenci tahliye edildi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde (ODTÜ) yapılan mezuniyet töreninde taşıdıkları ve üzerinde “Tayyipler Alemi” karikatürü olan pankart nedeniyle tutuklanan 4 üniversite

öğrencisi tahliye edildi.

‘Erdoğan’a hakaret’ suçlamasıyla gözaltına alınıp tutuklanan ve bir aydır cezaevinde tutulan öğrenciler hakkında 4 yıla kadar hapis istemiyle hazırlanan iddianame geçtiğimiz hafta Ankara 11. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edilmiş, öğrencilerin tutukluluk halinin devamına karar verilmişti. Bu karara yapılan itirazı kabul eden Ağır Ceza Mahkemesi sanıkların tahliyesine karar verdi.

Dünya çapında ifade özgürlüğü savunucusu kuruluşların çatı örgütü olan IFEX söz konusu karikatürle ilgili sosyal medya üzerinden bir kampanya başlatmış ve “*hicvin suç olmadığını Türkiye’ye söylemek için*”, “Tayyipler Alemi” karikatürünün paylaşılması çağrısında bulunmuştu.

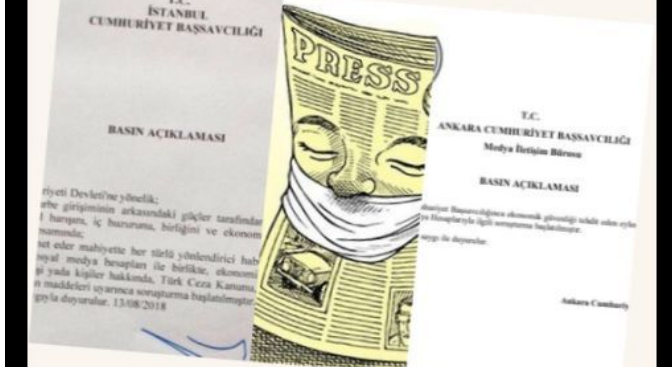
Af Örgütü yöneticisi Taner Kılıç tahliye edildi

İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi, Büyükada davasının tek tutuklu sanığı Af Örgütü Türkiye Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı avukat Taner Kılıç’ın tahliyesine karar verdi.

431 gündür tutuklu bulunan Kılıç hakkında 31 Ocak 2018’de tahliye

kararı verilmiş, ancak savcının itirazı üzerine cezaevinden çıkmadan yeniden tutuklanmıştı. Kılıç’ın avukatı Murat Dinçer, “Bir yılı aşkın süredir salıverilmesi için düzenli olarak dilekçeler veriyoruz. Bu sefer rutin aylık incelemede karar çıktı” dedi.

Haziran 2017’de 22 meslektaşıyla birlikte tutuklanan Kılıç’ın dosyası Ekim 2017’de 10 insan hakkı savunucusunun yargılandığı Büyükada davasıyla birleştirilmişti. Dava kapsamında hak savunucuları ‘silahlı terör örgütüne üyelik’ ve ‘örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek’ suçlamalarıyla yargılanıyor.

Haberlere ve sosyal medyaya “Dolar kuru” soruşturması

Türkiye'nin casuslukla suçladığı ve önce tutuklanan, sonra ev hapsi kararı verilen rahip Brunson gerginliği ile beraber ABD'nin Türkiye'ye yaptırım uygulama kararı almasıyla birlikte Türk

Lirası'ndaki değer kaybı hız kazandı. Lira, Ağustos ayının ilk 10 gününde yüzde 32 değer kaybetti.

Cumhurbaşkanı Erdoğan yaşananları “ekonomik savaş” ve “Türkiye’yi teslim alma girişimi” olarak tanımladı. Hemen ardından Ankara ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılıkları “ekonomik güvenliği tehdit” ve “ekonomik saldırılara hizmet etmek” suçlamalarıyla yazılı ve görsel yayımlarla ilgili soruşturma başlatıldığını açıkladı. İçişleri Bakanlığı da “kur yükselişini provoke edici paylaşım yapmak” gerekçesiyle 346 sosyal medya hesabı hakkında soruşturma başlatıldığını duyurdu.

“Sosyal medyada ekonomik terör var” diyen Erdoğan, “Yargı gerekenleri yapıyor. Bunlar vatana ihanettir. Bunların da inlerini başlarına geçireceğiz” şeklinde konuştu. Öte yandan Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) ekonomiyle ilgili “manipülatif haber” yapanlarla ilgili inceleme başlatıldığını, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) da “yalan, yanlış, yanıltıcı” olarak tanımladıkları haberleri “yayan” kişilere ceza uygulanacağını açıkladı.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Kocaeli Milletvekili Dr. Ömer Faruk Gergerlioğlu, soruşturmaları Meclis gündemine taşıdı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın yanıtlanması istemiyle verdiği soru önergesinde “ekonomik güvenliği tehdit etme” suçunun hangi hukuki metne dayandığını sordu. Kaç kişiye soruşturma açıldığını öğrenmek isteyen Gergerlioğlu, “Bu kişiler sosyal medyadan ne paylaşarak ekonomik güvenliği tehdit etmiştir?” dedi.

Söz konusu soruşturmalara tepki gösteren insan hakları ve basın örgütleri de “asıl manipülasyonun okurdan haber gizlemek” olduğunu belirterek operasyonun hükümetin ekonomi politikasını eleştirenlere, kötü gidişata dönük fikir yürütenlere yapıldığını vurguladı.

Üç kentte sosyal medya operasyonu

Sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek haklarında soruşturma başlatılan toplam 13 kişi Kayseri, Gaziantep ve Konya’da düzenlenen operasyonlarla gözaltına alındı.

Konuyla ilgili Gaziantep Valiliği’nden yapılan açıklamada, “terör örgütü propagandasının yanı sıra halkı kin ve düşmanlığa sürükleyici, infial ve kaos ortamı oluşturmaya yönelik paylaşımlarla provokatif eylemlere

sebebiyet verebileceği değerlendirilen” 6 kişinin gözaltına alındığı belirtildi. Konya’da da 9 ayrı adrese eş zamanlı düzenlenen operasyonlarda 5 kişi gözaltına alınırken adreslerinde bulunamayan diğer şüphelilerin gözaltına alınması için çalışmaların sürdüğü açıklandı. Gözaltına alınanlara “PKK/KCK propagandası yapmak” suçlaması yöneltildi. Kayseri’de de “sosyal medyadan üç ayrı örgütün propagandasını yapmakla” suçlanan biri üniversite öğrencisi iki kişi gözaltına alındı.

'Erdoğan'a hakaret'ten tutuklanan 9 kişiye tahliye

İzmir'de, 24 Haziran seçimleri öncesindeki CHP'nin cumhurbaşkanı adayı Muharrem İnce'nin düzenlediği miting sırasında Cumhurbaşkanı hakaret ettikleri gerekçesiyle 60 gündür tutuklu bulunan 11 kişiden 9'u serbest bırakıldı.

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı, miting sırasında, bir eğlence mekanında Erdoğan'a hakarete buldukları iddia edilen kişilerin görüntülerinin sosyal medyada paylaşılması üzerine soruşturma başlatmış ve gözaltına alınan şüpheliler tutuklanmıştı.

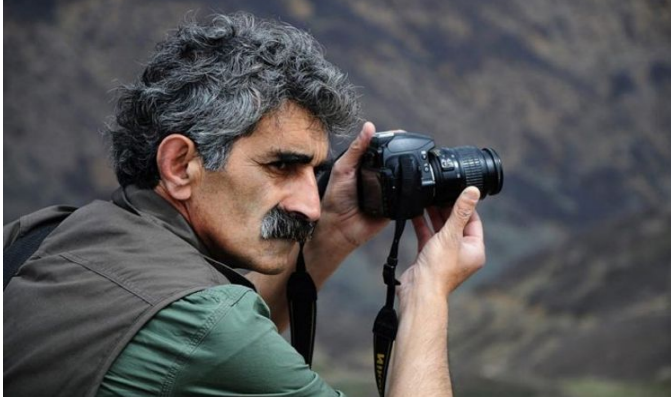
İzmir 1. Sulh Ceza Hakimliği, tutukluluğa yapılan itiraz sonucu 9 şüphelinin adli kontrol şartıyla tahliyesine karar verirken, diğer iki tutuklunun tahliye talebini ise “*delil durumu, suçun mahiyeti ve adli kontrol şartının yetersiz kalacağı*” gerekçesiyle reddetti.

Tutuklu gazeteci yazar Mehmet Gündem'in yargılanmasına başlandı

Gazeteci yazar Mehmet Gündem'in, 'FETÖ' üyesi olduğu iddiasıyla yargılandığı davanın ilk duruşması İstanbul 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü.

Gündem ve avukatları iddianamede somut delil bulunmadığını ve telefonunda Bylock bulunduğu kanıtlanmadığını söyleyerek tahliye ve beraat istedi. Mahkeme heyeti tutukluluğun devamına karar vererek duruşmayı 30 Ekim 2018'e erteledi. Gündem, 1 Kasım 2017'de Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'na yönelik operasyon kapsamında gözaltına alınmış ve tutuklanmıştı. Zaman, Tercüman, Yeni Şafak, TRT Haber, Milliyet gibi basın kuruluşlarında çalışan Gündem, yazdığı çok sayıda biyografi kitabı ile tanınıyor.

Gazeteci Kemal Özer ikinci duruşmada da tahliye edilmedi

11 aydır tutuklu bulunan gazeteci Kemal Özer ikinci duruşmada da tahliye edilmedi.

Eylül ayından bu yana tutuklu bulunan Evrensel gazetesi Tunceli muhabiri

Kemal Özer, ‘örgüt üyeliği’ suçlamasıyla yargılandığı davanın ikinci duruşmasında da tahliye edilmedi. Tunceli 1. Ağır Ceza Mahkemesi heyeti, “*kuvvetli suç şüphesi ve tutuklu kaldığı sürenin adli kontrol tedbiri için bu aşamada yetersiz olduğu*” gerekçesiyle Özer’in tahliye talebini reddetti. Davanın bir sonraki duruşması 24 Ekim 2018’de görülecek.

Eylem alanına yaklaşmaları yasaklanan eğitimciler gözaltına alındı

Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği’nin oturma eylemi yaptıkları Bakırköy meydanına 200 metreden fazla yaklaşmalarını yasakladığı KHK ile ihraç edilen eğitimciler Nursel

Tanrıverdi ile Selvi Polat, “*İşimi istiyorum*” eylemi için yeniden meydana çıkınca tekrar gözaltına alındı. İki isim hakkında bu kez de imza mecburiyeti ve yurtdışına çıkış yasağı kondu. Tutuklama talebiyle sevk edildikleri Bakırköy 6. Sulh Ceza Hakimliği, eğitimcilere her hafta Cumartesi günü karakola imza atmaları şartı getirdi.

Newroz konuşması nedeniyle tutuklanan HDP yöneticisi tahliye edildi

Tekirdağ’ın Ergene ilçesindeki Newroz kutlamasındaki konuşmasının ardından gözaltına alınıp 22 Mart’ta tutuklanan HDP MYK üyesi Gülsüm Ağaoğlu, hakkında açılan davanın ilk

duruşmasında tahliye edildi. Tekirdağ 3. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen davanın iddianamesinde Ağaoğlu, söz konusu konuşmasında ‘örgüt propagandası yapmak’ ile suçlanıyor.

Bir haftada 261 sosyal medya kullanıcısına soruşturma

İçişleri Bakanlığı, 6-13 Ağustos tarihleri arasında 402 sosyal medya hesabının incelendiğini ve bu hesaplardan yapılan paylaşımlarla ilgili 292 kişi hakkında soruşturma açıldığını duyurdu. Bakanlığın açıklamasına göre sosyal medya kullanıcılarına ‘örgüt propagandası’, ‘hakaret’, ‘halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk’, ‘devletin bölünmez bütünlüğüne kast’ gibi suçlamalar yöneltildi.

21 aydır tutuklu bir gazeteciden mektup: “Kitaplar yasak, mektuplara el konuluyor”

Aralık 2016’den bu yana tutuklu bulunan, kapatılan Dicle Haber Ajansı muhabiri Mehmet Güleş, cezaevinde

yaşadıkları hak ihlallerini yolladığı mektupla aktardı.

Elazığ 1 No’lu Yüksek Güvenlikli Cezaevi’nde tutulan Güleş, cezaevinde 30 kişinin kendi istekleri dışında tek kişilik hücrelerde tutulduğunu, kendilerine Kürtçe kitapların verilmediğini ve Kürtçe yazılan mektuplara da el konulduğunu belirtti. Gazeteci 5 Aralık 2016 tarihinde haber takibi yaptığı sırada “*hakkında arama kararı var*” denilerek gözaltına alınmış, haberleri, Facebook paylaşımları ve haber kaynakları ile yaptığı görüşmeleri nedeniyle tutuklanmıştı.

456 bin yurttışa denetimli “mahkumiyet”

Adalet Bakanlığı’nın verilerine göre Temmuz 2018 itibariyle 456 bin 157 kişi denetimli serbestlik kapsamında. Bunun içerisindeki 14 bin 293’ü çocuk 389 bin 497 yurttış, denetimli serbestliğin bir türü olan “adli kontrol”

hükümlerine tabi.

“Kentten çıkışın yasaklanması” veya “eylem yapılan alana yaklaşma yasağı” benzeri adli kontrol hükümlerinin arasında en yaygın uygulama karakola imza verilmesi. Bazı örneklerde her gün ya da her hafta karakola imza vermek zorunda kalanlar mevcut. Yüz binlerce insanın halihazırda gözaltı süreci yaşadığını, gözaltı süreçlerinde ve cezaevlerinin neredeyse tamamına yakınında işkence iddialarının olduğunu vurgulayan Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı, bu tablo içerisinde adli kontrol

uygulamasının insanların travmatik ortama yargı kararıyla girmeye zorlanması anlamına geldiğini belirtti. Fincancı; *“İnsanlar sürekli olarak işkence ortamıyla karşı karşıya kalıyorlar... Adli kontrolün kendisinin bir işkenceye dönüşümüyle ilgili önlem alınması gerekiyor”* dedi.

Antalya’da gazeteciye saldırı

Gazeteci Koray Geçgel, spor programı yaptığı yerel kanala giderken kimliği belirsiz bir kişi tarafından darp edildi. Hastaneye kaldırılan gazetecinin sağ köprücük kemiğinde ve burnunda kırıklar olduğu tespit edildi. Geçgel,

saldırının eleştirileri nedeniyle yapıldığını ancak saldırıyı kimin gerçekleştirdiğini bilmediğini söyledi.

Son dönemlerde Antalyaspor yönetimine karşı yaptığı eleştirilerle bazı kesimin tepkilerini aldığını söyleyen Geçgel, Antalyaspor Kulübü Başkanı Cihan Bulut’un da ithamlarıyla karşı karşıya kaldığını dile getirdi; *“Yapılan eleştirilere karşı tahammülsüzlük var. Bu eleştirilerden dolayı saldırıya maruz kaldım ama ne taraftan geldiği belli değil. Birisi resmen pusu kurmuş”* dedi.

DÜŞÜNCE SUÇU DURUŞMALARI

- Adli tatil nedeniyle takip ettiğimiz davalarla ilgili bir gelişme yaşanmamıştır.